4
Vragenuur: Vragen Karabulut

Vragen van het lid Karabulut aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over **het bericht dat al 5.000 migrantenouderen de dupe zijn geworden van de mantelzorgboete**.

De **voorzitter**:
Ik heet de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid welkom.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Voorzitter. Hulpbehoevende ouderen en hun kinderen die voor elkaar willen zorgen, moeten we niet financieel straffen maar belonen. Straffen geven we aan criminelen bij crimineel gedrag. Het belonen van mantelzorgers is des te belangrijker nu gisteren is gebleken dat een op de vijf ouderen en mensen met een beperking niemand heeft die voor hem zorgt. Deze mensen zijn eenzaam. Ze hebben geen mantelzorger.

Helaas heeft deze staatssecretaris daar geen boodschap aan. Zij straft nu al meer dan 5.000 ouderen, AOW-gerechtigden, middels een mantelzorgboete. Ouderen voor wie wij respect moeten hebben, omdat zij ons land hebben helpen opbouwen. Voornamelijk eerstegeneratiegastarbeiders en Surinaamse Nederlanders met een AOW-gat zijn nu de klos van deze mantelzorgboete. Een boete van soms wel honderden euro's korting omdat ze voor hun kind zorgen, of andersom, en voor elkaar. Dat is niet alleen hardvochtig, het is ook heel discriminerend. Zij krijgen die boete omdat zij een AOW-gat hebben en ons land hebben helpen opbouwen.

Het gevolg is financieel ook nog eens oliedom. Gezinnen worden uit elkaar gerukt en men gaat apart wonen, met hogere zorg- en woonkosten als gevolg. De mantelzorgboete raakt ook nog eens tienduizenden andere gezinnen met een uitkering. Tienduizenden AOW'ers hangt de mantelzorgboete als een zwaard van Damocles boven het hoofd, omdat die per 2018 zal worden ingevoerd, ondanks de belofte van de PvdA-fractie tot afstel. Zal de staatssecretaris nu eerlijk zijn? Gaat zij zeggen: dit is dom, dit is hardvochtige politiek, ik ga hiermee stoppen; die mantelzorgboete gaat weg, klaar ermee?

Staatssecretaris **Klijnsma**:
Voorzitter. De bijstand — daar praten wij immers over — is het vangnet van de sociale zekerheid en heeft als doel te voorzien in de noodzakelijke kosten van bestaan. De voordelen van het delen van de kosten voor levensonderhoud zijn aanwezig als er sprake is van samen onder één dak wonen. Daar waar dit kabinet, en ik dus ook, groot belang hecht aan mantelzorg — dat staat buiten kijf — is de bijstandsuitkering niet het geëigende middel om mantelzorg te stimuleren. Mantelzorgers worden wel ondersteund in hun mantelzorg. Mensen met een beperking of chronische, psychische of psychosociale problemen kunnen een beroep doen op hun gemeente voor maatschappelijke ondersteuning. Dat geldt ook voor participatie. Daar doen we dus heel veel aan. Ik moet echt beklemtonen dat de bijstand een vangnet is voor mensen die niet in hun onderhoud kunnen voorzien. We zorgen ervoor, ook met de introductie van de kostendelersnorm, dat men niet onder het sociale minimum zakt. Ik heb dat ook in mijn brief van 24 november 2014 aan de Kamer laten weten. Dat ging over de hoogte van de bijstandsuitkering. Uit deze brief volgt dat de kostendelersnorm boven de armoedegrens blijft.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Ik vroeg de staatssecretaris of zij misschien in staat is om eerlijk te zijn en te stoppen met haar discriminatoire politiek. Ik zal het proberen met een voorbeeld uit Trouw van gisteren. "Al zijn hele leven woont mijn zoon bij mij. Hij is 47 jaar en verstandelijk gehandicapt. Ik overweeg nu om hem begeleid te laten wonen, niet omdat ik dat wil maar omdat we dan weer genoeg geld hebben. Vorig jaar zijn de uitkering van mijn zoon en mijn extra bijdrage gekort. Samen moesten we €340 per maand inleveren. Nu is rondkomen lastig. Als we apart gaan wonen, hebben we weer genoeg geld. Dat is toch gek? Wij willen gewoon voor elkaar zorgen. Bij ons is niet een van de twee mantelzorger, ik zorg voor mijn kind, dat niet in staat is zelfstandig te wonen en hij helpt mij met schoonmaken en boodschappen doen. Die bezigheden kosten mij anders heel veel moeite, want twaalf jaar geleden werd ik op het zebrapad aangereden door een auto."

Deze mevrouw gaat zuinig om met haar geld. Deze mevrouw doet precies wat het kabinet zegt te wensen van mensen, namelijk participeren en voor elkaar zorgen, zodat het kabinet door kan gaan met zijn bezuinigingsfetisj, waarvan dit ook een onderdeel is. Hoe haalt de staatssecretaris het in haar hoofd door te doen alsof deze mensen in de bijstand zitten terwijl ze zouden moeten werken? Dit zijn onze ouderen. Het is de eerste generatie die hierheen is gehaald, die is geworven, om heel zwaar werk te doen. Ze hebben een AOW-gat, dus ze hebben al een lager inkomen. Daarom zijn ze aangewezen op dat sociale minimum. Ze worden door de staatssecretaris nog eens extra bestraft met een korting van €340.

Mijn laatste vraag aan de staatssecretaris is hoeveel dit grapje kost. Zij hoort het, ik verzin het niet, de mensen zeggen het. Ze gaan uit elkaar wonen, ze moeten extra zorg inkopen en ze worden er ook nog eens ongelukkiger van. De staatssecretaris maakt mensen ongelukkig. Zij is gevoelig voor kosten. Is zij bereid om de kosten in kaart te brengen, zodat we een kosten-batenanalyse kunnen maken? Misschien zal dat helpen om de staatssecretaris te overtuigen om af te zien van deze niet-sociale, discriminatoire politiek.

Staatssecretaris **Klijnsma**:
Mevrouw Karabulut zegt terecht dat het gaat om mensen die een gedeeltelijke AOW hebben, omdat ze niet hun hele leven in Nederland hebben gewoond. Ze hebben dus een gedeeltelijke AOW opgebouwd. Als ze niet voldoende middelen hebben om het leven te leven, kunnen ze vanuit de bijstand extra middelen krijgen. Als mensen in een samenwoningsconstructie zitten, kunnen ze kosten delen.

Mevrouw **Karabulut** (SP):
Dat kunnen ze dus niet!

Staatssecretaris **Klijnsma**:
Dat deel van de bijstand is onderhevig aan de kostendelersnorm. Ik denk dus dat dat zo helder is als glas. Overigens blijf ik erbij dat mantelzorg een groot goed is.

De heer **Krol** (50PLUS):
Ik heb hier de 50PLUS-motie (34300, nr. 36) van 17 september vorig jaar, waarin de regering wordt opgeroepen om de mantelzorgboete definitief van tafel te halen. Die motie heeft het helaas niet gehaald, omdat beide regeringspartijen tegenstemden. Ik ben overigens nieuwsgierig of de Partij van de Arbeid daar nog zo over denkt. Uitstel van de mantelzorgboete zorgt ervoor dat heel veel mensen in onzekerheid verkeren. Dat gaat om de groep die net genoemd werd, maar het gaat eigenlijk om alle ouderen. Ik heb twee korte vragen aan de staatssecretaris. Gaat zij de mensen die in onzekerheid verkeren eindelijk uit die onzekerheid verlossen en is de mantelzorgboete definitief van tafel? Vindt zij het niet ook onterecht om een straf te geven op medemenselijkheid, zeker voor ouderen, die nou eenmaal hun inkomen niet meer, of bijna niet meer, kunnen aanvullen?

Staatssecretaris **Klijnsma**:
In de Tweede en de Eerste Kamer der Staten-Generaal hebben we menig debat gevoerd over twee zaken, de kostendelersnorm AOW en de kostendelersnorm bijstand, waarbij ook de AIO hoort. Die twee zaken moeten we ook echt uit elkaar halen. De kostendelersnorm AOW stellen we uit tot 1 januari 2018. Ik heb de Kamer ook goed bijgepraat en brieven geschreven over het feit dat er nader onderzoek naar verricht wordt. De kostendelersnorm op de bijstand is ingevoerd. We zijn niet voornemens om — hoe noem je dat? — die weer uit te voeren. Nee, ik bedoel: we voeren hem wel uit, maar we trekken hem niet weer in.